

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 151.

JERSEY CITY AND NEW YORK,

THURSDAY, AUGUST 10, 1995.

CENTS 75 ЦЕНТІВ

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК

ЧЕТВЕР, 10-ГО СЕРПНЯ 1995 Р.

Ч. 151. ПИК СІІ.

УКРАЇНСЬКІ ПАПШПОРТИ ЗНОВУ РОСІЙСЬКОМОВНІ

Київ (Р. Р.). — Тут розпочали видавати папшпорти нового зразка. Щоправда, запис у них, як і раніше, робить українською і російською мовами.

Від союмоного папшпорту український відрізняється лише тим, що в ньому немає рубрики про національну особу.

З цього приводу вже з'явилися протести, оприлюднені в пресі. Учасники нара-

ди працівників освіти Городищенського району, Івано-Франківської області, надіслали звернення Президенту України Леоніду Кучмі, голові Верховної Ради з пропозицією роботи записи в папшпортах українською і англійською мовами. Це допоможе заощадити гроші, оскільки відпаде потреба окремо оформляти папшпорти для закордонних поїздок.

РУМУНІЯ НЕ МАЄ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПРЕТЕНСІЙ ДО УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — "Румунія не має територіальних претензій ні до України, ні до інших своїх сусідів", — підкреслено в заяві для засобів масової інформації міністра зовнішніх справ Румунії Теодора Малешкану. Він дав пояснення щодо зовнішньополітичного курсу своєї країни на найближчому перспективі. Міністер вважає, що пріоритетом є її інтеграція у західноєвропейські та євроатлантичні структури. Це на його думку, пояснюється тим, що Румунія — один з факторів

безпеки у Центральній Європі та стабільності на Балканах. Разом з тим, Т. Малешкану висловився за необхідність правового оформлення статусу Румунії з її найближчими сусідами. Поки що цей механізм не врегульований на міждержавному рівні, що, як зазначив румунський міністер, створює різні взаємні труднощі. Він вказав на конструктивний характер переговорів між Києвом і Бухарестом, що ведуться з урахуванням обо-пільних інтересів двох країн.

Видано постанову про державну скарбницю

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 7-го серпня, Кабінет Міністрів України своєю постановою затвердив положення про Державну Скарбницю. Вона є системою органів державної виконавчої влади і діє при Міністерстві Фінансів.

Державна Скарбниця складається з головного управління та його територіальних органів: управління Державної Скарбниці в Автономній Республіці Крим, областях, у Києві та Севастополі з відділами у районах і містах. Державна Скарбниця організує виконання державного бюджету України і здійснює контроль за цим: утримує наявними

фондами державного бюджету, в тому числі в чужоземній валюті, та державними позабюджетними фондами у межах видатків, установлених на відповідний період; здійснює управління державним внутрішнім та зовнішнім боргом згідно з встановленими законами; розподіляє між державними бюджетом та бюджетами Автономної Республіки Крим, областей, Києва та Севастополі відрахування від загальнодержавних податків, зборів і обов'язкових платежів за нормативами, затвердженими Верховною Радою України, та виконує інші покладені на неї функції.

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ВІДРОДЖУЄ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ НА ДОНЕЧЧИНІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Г. Колеса). — Недержавна громадська організація "Український Культурологічний Центр" виникла внаслідок пошуку ефективних чинників для відродження української культури на Донеччині. Її основна ціль — досягнення рівності національно-культурного розвитку різних етнічних складових регіону України, якісної та кількісної відповідності національних осягнень культури національному складові населення.

Делегация від Українського Культурологічного Центру в редакції "Свободи" (зліва) Володимир Білецький, Лесь Танюк, Юрій Ісідоров та Ілля Шумов

тіарів, віцепрезидента УАКР, радист, гості прибули до редакції "Свободи".

— Чим зумовлене виникнення центру? — питаємо голову делегації В. Білецького.

— Українській інтелектуальній вєсч час знаходитися у пошуку оптимальних форм, методів і засобів діяльності, найбільш ефективних шляхів трансформації українського суспільства із комуністичного минулого. На жаль, це пошук здійснюється не всіма; часто він несприятливий, хаотичний. Але водночас він розповсюджений на багату ділянку: культуру, економіку, право, управління, тощо. Пошук цієї з урахуванням регіональних умов

У Бразилії буде відкрита амбасада України

Київ (УНІАР). — У Бразилії незабаром почне працювати група дипломатів з метою організації амбасади України у цій державі.

Під час пресконференції в Міністерстві Закордонних Справ України тимчасовий повірений у справах України в Бразилії Олександр Ніконенко сказав, що рішення про відкриття представництва ухвалено на виконання постанови ВР України щодо пріоритету у відкритті амбасад у країнах, які знаходяться у сфері національних інтересів України.

"Бразилія належить до десяти провідних індустріальних країн світу", — сказав О. Ніконенко. — Її валовий національний продукт становить 450 блн. дол. — а це до речі, більше ніж у Росії — і Україна надзвичайно зацікавлена у розвитку всебічних взаємин з Бразилією". За його словами, є зацікавленість у співпраці з боку інших урядовців цієї південноамериканської республіки. Минулого року обсяг торгівлі між Україною і Бразилією становив 46 млн. дол.

Не останню роль у налагодженні різнобічних контактів відіграватиме, на думку О. Ніконенка, і численна українська громада — біля 500 000 українців, які активно виступає за розвиток торговельно-економічної і культурної співпраці.

Ракленд готується до святкування відновлення державності України

Нью Сіті, Н. Й. (в. г. л.). — Громада повіту Ракленд, Н. Й., інтенсивно готується до відзначення четвертої річниці відновлення незалежності України. Ініціатори святкування перебрала 19-та Станція Українських Американських Ветеранів у Спрінг Велд, Н. Й.

Створено Громадський комітет, який очолив командир 19-ї Станції УАВетеранів д-р Дмитро Боднарчук і в склад якого входять представники доволених організацій та установ.

У четвер, 24-го серпня, з участю членів 19-ї Станції УАВ відбудеться урочисте піднесення українського державного прапора на щоглі повітової легісляції. Святкування, дату якого намічено на неділю, 27-го серпня, попередить Свята Літургія в наміренні українського народу, яку відслужить о. Олександра Шутер, па-

рок української католицької церкви свя. Петра і Павла в Спрінг Велд. Оскільки громада збереться в залі засідань повітової легісляції в Нью Сіті, де відбудеться офіційні святкування. До участі запрошені місцеві суспільно-громадські і політичні діячі, як також конгресмен Бенджамін Гілман, стейт-сенатор Джеймс Голланд, екзекутивний директор повіту Скотт Вендергоф, повітний заступник і міський радник Теодор Дураненко та провідники інших етнічних груп і ветеранських організацій повіту.

Програму відкриве молитвою о. О. Шутер, а проведиме нею д-р Василь Лутчик. Після офіційної частини відбудеться зустріч громадянства із політичними, ветеранськими і суспільно-громадськими провідниками повіту.

ФЕСТИН-ПІКНІК ООЛ

Савт Бавид Брук, Н. Дж. — Організація Оборони Лемківщини, відділи в Пасейку, Елізабеті, Ноарку, Джерзі Сіті, Н. Дж., Нью

Йорку і Йонкерсі, Н. Й. влаштують фестин-пикнік, який відбудеться без огляду на погоду у неділю, 20-го серпня, у великій залі Дому Української Культури на оселі української православної церкви-пам'ятника, Дей-від-12-ав. Початок о год. 12-15-й. У програмі — музичні виступи, лотерея, розваги та несподіванки. Графічне оркестра "Журавлі".

ВІДНАЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ В ЦЕНТРАЛЬНОМУ НЬО ДЖЕРЗІ

Савт Бавид Брук, Н. Дж. — Комітет Допомоги Україні, відділ Центрального Нью Джерзі, влаштує святочне відзначення 4-ї річниці проголошення самостійності України. Відзначення відбудеться у четвер, 24-го серпня, в Домі Української Культури. Доповідь виголосить консул України в Нью Йорку Ілля Олійник. У мистецькій програмі виступить гурт "Веселі галичани". Початок о год. 7:30 вечора. У неділю, 20-го серпня, в українських православних і католицьких церквах в Савт Бавид Брук, Картері, Менівіллі, Нью Бранзвіль та Перт Амбою буде відправлено Служби Божі в наміренні українського народу.

СКУЛЬПТУРИ АРХІПЕНКА НА ВИСТАВІ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Тут в Галерії Найтварт, 601 П'ята ав. і 48-ма вул. в Мангеттені, проходить виставка сучасної скульптури. В її експозиції — твори Архипенка, Арпа, Ботера, Дега, Джакометті, Матісса, Мура й Колдера.

ВІДКРИТО АМБАСАДУ У В'ЄТНАМІ

Таной, В'єтнам. — Тут у неділю, 6-го серпня, секретар Державного департаменту ЗСА Воррен Кристофер був учасником офіційних святкувань відкриття американської амбасади. Відслонивши вмуровану таблицю з державним гербом Америки і відданням пресі підписаний американського зоряного прапора на щоглі амбасади, державний секретар перед сьомою офіційною підтвердив відновлення повних дипломатичних стосунків між В'єтнамом і ЗСА.

Тогож самого дня він мав нагоду виступити з промовою перед студентами в'єтнамського Інституту міжнародних відносин, де без будь-яких обмежень дав нагоду цьому молодому поколінню зрозуміти, що треба робити, щоб їх країна стала економічно розвинутою.

Кристофер у своїй 45-хвилинній промові не торкався жодних спірних питань, тільки заохочував молодих людей до праці над економічним розвитком своєї країни, щоб вона могла стати рівною серед інших країн Азії. Крім підкреслення економічної розбудови, він також звернувся увагу слухачів на важливість стабільності законів, яка стає дуже важливим фактором у економічній розбудові країни, зокрема коли йдеться про закордонні вклади фондів.

Не забув В. Кристофер також згадати і про важливість та людські права, на в'язуючи їх до добробуту країни і кожного особисто і підкреслюючи, що кожний з них повинен мати можливість допомагати у розбудові своєї країни, а з тим і своєї власної майбутності.

На думку аналітиків, В. Кристофер намагається переконати не тільки в'єтнамців, але також критиків вдома, що кращим способом дозбуття людських прав у країнах Азії є найперше економічний розвиток і добробут.

У зв'язку з цим експерти нагадують, що саме С. Мілошевич був ініціатором громадянської війни в Хор-

(Закінчення на стор. 4)

ЯПОНІЯ ЗАКЛИКАЄ ДО ЗАБОРОНИ ЯДЕРНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Гірошіма, Японія. — Японські офіційні кола відзначили 50-ту річницю скинення атомової бомби на Гірошіму закликом заборони будь-яких випробувань ядерної зброї.

"Японія є єдиною в світі країною, яка пережила жах атомового вибуху, тому ми готові зробити все, щоб трагедія Гірошіми і Нагасакі ніколи не повторилася", — сказав японський прем'єр-міністр Томіті Мурата. Він закликав ядерні держави світу до зменшення арсеналів і піддав гострій критиці політику уряду Китаю та Франції: китайський — за проведення ядерних випробувань, французький — за намір почати подібні випробування у вересні цього року.

Після відвідін меморіального парку в Гірошімі, де поховано понад 70 000 жертв атомового вибуху, прем'єр Т. Мурата висловив захоплення мешканцями Гірошіми, які так гарно відбудували своє місто, де після згаданого вибуху, не залишилося ні деревця, ні травинок.

Посадник Гірошіми Такаші Гірайока виступив із ще гострішим задоволенням, підкреслюючи, що зберігаючи ядерної зброї і її модернізація є злочинним проти людства. Однак у його промові на цей раз обійшлося без заклику до японських керівників не вести країну з-під американської "ядерної парасольки", яка тепер захищає Японію.

Т. Гірайока згадав також про ситуацію в країні напередодні скинення атомової бомби: "Ми просимо вибачення за великі страждання, спричинені багатьма людьми японським колоніальним пануванням і військовою машиною".

Б. Єльцин повернувся до праці

Москва. — Після майже цілодобового лікування у понеділок, 7-го серпня, до праці в Кремлі повернувся президент Російської Федерації Борис Єльцин. Поки розпочати свою працю доводило бора він зупинявся, щоб погуляти зі закордонними туристами, яким сказав, що почувався дуже добре та готовий до праці.

Після того він розмовляв з кореспондентами, яким сказав, що запросив до Москви на мирові переговори керівників Сербії та Хорватії.

Президент Б. Єльцин, якому 64 роки, був прийнятий до місцевої лікарні 11-го липня, скаргуючись на гострі болі в грудях. Що було причиною цієї болі ніколи не було вняснено лікарями, а його прибічники повідомляють тільки, що це було пов'язане із серцем.

В Україні (З інформації УНІАР)

П'ятий міліціант стає причиною загибелі

Київ. — 2-го серпня о год. 2-й. ночі на проспекті Перемоги поблизу заводу "Більшовик" сталася дорожньо-транспортна пригода. У її результаті загинув пасажир, що знаходився на задньому сидінні автомобіля, який належить управлінню охорони Президента України. Про це повідомили в Центрі громадських зв'язків МВС України. Іншим автомобілем керував лейтенант міліції, старший інспектор паспортного відділу Ірпінського міського виконавчого комітету ГУ МВС України у Київській області Валерій Чугуй, який, як з'ясувалося в ході експертизи, перебував у стані алкогольного сп'яніння.

У Києві зареєстровано перший випадок холери

Київ. — 1-го серпня з попередньою діагнозом "холера" пізно ввечері в інфекційному відділі київської міської лікарні №4 привезено 49-літнього жителя Одеси громадянина Петровича. Вона звернулася із скаргами на погане самопочуття до медпункту залізничної станції столиці. Це перший випадок із зазначеною діагнозом у Києві. Станом на 2-го серпня у Миколаєві із захворюванням на холеру привезено до лікарень 339 осіб, 19 з них перебувають у тяжкому стані, виявлено 217 носіїв бактерії холери.

Постанова Кабінету Міністрів про 10-ту річницю Чорнобиль

Київ. — Враховуючи, що в квітні 1996 року сповниться 10 років від дня найбільшої техногенної й екологічної катастрофи сучасності — ядерної аварії на Чорнобильській АЕС, Кабінет Міністрів схвалив постанову, якою затверджено склад організаційного комітету для підготовки і проведення заходів у зв'язку з цією датою. Очолює комітет віцепрем'єр-міністр Василь Дурдинь.

Зустріч Л. Кучми з МВФ Стенлі Ошером

Київ. — Україна здебільшого дотримується умов меморандуму, укладеного між Урядом та Міжнародним валютним фондом, — заявив Президент України Леонід Кучма під час зустрічі 1-го серпня з першим заступником виконавчого директора МВФ Стенлі Ошером. «Є деякі відхилення у здійсненні програм економічних реформ — поки що бік, але тільки не назад», — наго-

лосив Президент України. Він зазначив, що треба перевірити, що в цьому умови. За словами Л. Кучми, для України немає нішого шляху, крім започаткованої програми економічних реформ. В Україні є деякі розбіжності з МВФ щодо монетарної політики та темпів девальвації грошової маси. Про це заявив журналістам 1-го серпня голова Національного Банку України Віктор Ющенко. Він зазначив: "Немає сумніву в тому, що цього тяжіла з МВФ буде достатньою компромісом за деякими розбіжностями". В. Ющенко закликав, що курс економічних реформ в Україні залишиться незмінним.

Відзначте роковини незалежності

Київ. — Згідно з рішенням Л. Кучми 24-го серпня буде проведено урочистий вечір громадськості міста, присвячений четвертій річниці незалежності України. Таке рішення прийняли після відповідного подання голови міської адміністрації Леоніда Голосаківського. Організацію і відповідальність за проведення урочистого вечора покладено на київську владу. Раніше відповідальність за проведення святкових заходів рішенням Уряду була з Міністерством Культури України, а рада подогонала у роз'ясненні організаційних питань.

ВАЖЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ "СВОБОДИ" — ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

які досі платили передплату разом із вкладками за життєве забезпечення. Повідомляємо, що ще до кінця місяця липня ч.р. Ваші вкладки включились до передплати за "Свободу".

Але від 1-го серпня ч.р. Вам доведеться платити передплату прямо до адміністрації "Свободи", а забезпечення вкладки надальше до секретаря Відділу, як до цього часу.

Пригадуємо, що, починаючи від 1-го липня ч.р., обов'язково нова передплата "Свободи" для членів:

\$75.00 за рік, або \$40.00 за півроку.

Членам, які разом із запитанням переслали чеки на \$75.00 чи \$40.00 будуть зачислені передплати за черговий рік, або півроку.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNIA: (201) 451-2200

Передплата в рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНАОу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$100.

Чеків "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право втручання в виправлення і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Обережно з наклепами

Доволі часто читається в американській пресі про випадки судових процесів і скарг з приводу неправильно поданих інформацій чи просто наклепів, яких допустилися журналісти на сторінках газет.

Отже не дивно, що редакції стараються такою висвітлювати і точно перевіряти усі вістки, які вони подають, так як цього вимагає закон. І ось саме недавно знову трапилася неприємна для відомого американського міжнародного щоденника "Інтернешнел Гералд Трібюн" справа, в якій, як інформували, редакція піддалася рішучо суду, виплачуючи грошову кару у сумі 678,000 дол.

У цьому випадку ішлося про наклепи на уряд Сінгапуру, що появились у статті, вміщеної ще у серпні 1994 року, а відтак у другій в жовтні минулого року на тему "династичної політики" в тому вільному місті.

Обі статті були написані двома різними авторами, один з яких є журналістом в Гонг Конгу, а другий професором університету, що викладав у тому часі в Сінгапурі. Не зважаючи на те, що "Гералд Трібюн" помістива перепрошини за обі статті, тепер Верховний суд у Сінгапурі доручив заплатити власникам газети кару за "моральну шкоду", яку ці дві статті нанесли прем'єр-міністрів, колишньому прем'єр-міністрові і його синові, що тепер є заступником прем'єр-міністра. Президент "Гералд Трібюн" Річард Д. Сіммонс рішив такі запитання відсудити, а не провадити далі судової справи, яка могла б довести, що публічні перепрошини були вистачаючі для закінчення цієї неприємної справи.

Саме виплата 678,000 дол. із за моральної шкоди провідним політичним постатям Сінгапуру викликало широку дискусію і коментарі в американській пресі на тему відповідальності преси за мінні наклепи чи неперевірені вістки, як також питання чи надкуванні в цій самій газеті виправдані і перепрошини за заподіяну моральну кривду є вистачаючі для всіх. Тут саме порушено в очині цілого неприємного випадку питання свободи як її розуміють в ЗСА і в інших країнах світу, а також того, як далеко свобода преси може йти. Бо хоча добре знаємо, що свобода вислову є в ЗСА гарантована конституцією, але за очорнювання людей карують судово і криміналь, про кого напишуть наклепи, може домагатися судом своїх прав і покарання винних, коли докаже, що це не відповідає правді.

Розуміється, українську пресу в ЗСА державні закони обов'язують так само, як і американську, а разом з тим українську пресу зобов'язує і кодекс українського журналіста, який схвалено в 1966 році на другому з'їзді українських журналістів ЗСА і Канади.

Все це ми добре знаємо і "Свобода" уважно дотримується, щоб не втратити свого морального рівня і не полати ні в якому випадку у "сплаву", яку має "жовта преса". Наша обережність в інформаційних чи статтях не один раз дивує наших читачів з України, які, здобувши незалежність і повну свободу слова, тепер ними розкошуются і, ніде правди діти, їх часом на сторінках преси в Україні надкужують. Воно може зрозуміле, що після так довгих років мовчанні і страху перед висловленням олінії провідних мужів або про політичні події, тепер преса в Україні хоче показати якнайбільше свою свободу і можливість писати все, що папір витримає. Але ми заважимо доволі часто, переглядаючи цю пресу, що появляються там не зовсім перевірені вістки, чи навіть наклепи на окремих осіб, зокрема таких, що сьогодні стоять на видних місцях. Тут найчастіше бачиться закиди, що цей чи інший член теперішньої адміністрації держави або окремих областей і міст раніше був на службі совєтського політичного апарату. Всі ці вістки можуть бути правдиві або можуть також бути перебільшеними чи зумисне зсфабриковани. Але ніхто ще досі в Україні не карає журналістів за наклепи та не платять вони високих кар, коли їм докажуть неправду. Насувається, однак, питання, чи так мусять бути і чи не варто журналістам в Україні трохи більше думати про гідність свого звання і про цей кодекс, якого ми вже стільки років чесно притримуюємося в ім'я чистоти нашого нелегкого звання.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденних поштових бібліографічних нотках, вістки й огляди, повинні прислати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її шину.

Але Московський Патріархат мало дари — їй хочеться утвердитися в Софії, бо це є державна і водночас духовне коріння Київської Русі, а саме з неї московські шовіністи виводять російську історію. Облуда, брехня, безсмерне фальшування, але воно вже давно вросло в плоть і кров російського народу. Колись ця облуда розвіється, світліш прозиріть — і горе тим, хто їх так довго тримав у солодкій темряві. Вони солідат тому, що російській державі, історія якої розпочинається з XIV—XV століть, приторочується усю історію Київської Русі, а українці витісняють геть, бунтують і ніколи їй не існувало. Таку історичну схему створив іще Карамзін. По суті, він створив для Росії історію-казку. Солодуку казку, бо історія Київської Русі надзвичайно яскрава, чого не скажеш про похмуру історію Росії. Цю казку береже й лелеє російське духовенство, котре сім років тому відсвяткувало 1000-ліття хрищення Росії (?!), якої і в разі розкопу не існувало — воно виникла на кілька століть пізніше. Отже боротьба за Києво-Печерську лавру та за Софію — це боротьба за яскраву, але безсмертну казку, на якій формується шовіністична зверхність росія — мати новітнього фашизму.

Тепер, здається, легко уявити, чому Московський Патріархат не подобається поховання Патріарха Київського і всієї України-Руси в Суті життя — діло. Живе тільки ця людина, яка з прізнатістю усвідомлює відношення труду-відносності до важитого часу, який потрібний для здійснення діла. А тому, що наш час обмежений Божим призначенням, він дорожчий ніж із усього сущого. Людина узагальнює свої діла від професії, становища, яке займає та інтелектуальних або фізичних можливостей. Незалежно від підтримки такої особистості здібності ініціати. Тобто, здійснювати задумане. Нелегко було нам тут, на поселеннях, діяти якраз в таких розрізах. Це в першу чергу тому, що були знані на чужу ласку-доброту, чи звичайно експлуатацію людини людською. Тому в майже відсутності більшості наших пости обмежувалися до обслугову, тому й не вимагали особистості ініціати, хіба тільки, аби задовольнити своїх зверхників, чи в найкращому випадку клієнтів. Це нормально в таких умовах праці. Ділові, ініціати опинилися зустрічались неприязнь, ворожнечу й активний спротив. На тому й кіналася їхня діяльність. Сидимо, тільки звалилися свої рішучості й постави, та тодішньому при-

ступленню ЗСА до Другої світової війни, Володимирів Діжови не могли вибрати його патетику і тим самим викликали завершення ініціатури справжнім ділом.

Це один із маркантів цієї часів акції. У загальному, ініціативним особам обмежували діло. Для цього неважко зібрати доказові матеріали. Жаль тільки, що існуючі, чи намечені нами установи не наважились зібрати, зберегти для покіллі оці документи життя.

Але ж нині Україна вже держава! Вимоги до нас цілком відмінні від тих, якими нам дозволено було користуватися. Принаймні з боку вимог якраз оці держави. Протяг у свій історичний. Важливим також факт, що так як і ми виступили в світі були принижени, експлуатовані, так же само, а то й у стократ більше бо глобальний наш український народ. Немає нації, яку так нищили б за отих останніх 70 років. Напрошується схема історії світу з узагальненням Украй-

Асп Гумецька

ВРАЖЕННЯ З 14-ОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В УРБАНІ

III

Крім мовних сесій, під час конференції проходили окремі наради під керівництвом Лариса Оніщенко та Марії Зубрицької, присвячені питанням перекладу праць сучасних творчості літературознавства, що незабаром мають вийти друком у формі антології. Ці наради були надзвичайно змістовні і торкалися підставових питань сучасної літературної мови: що і звідки запозичувати? Що зі старого словника відновлювати? Якого правопису? — і відповідно, які мови — дотримуватися?

Історики мали свою окрему нараду, де також обговорювали ґрунтовні питання історіографії. Ця сесія була присвячена 30-літтю Українського Історичного Товариства і проходила під керівництвом голови товариства Любомира Виняра.

В останній суботній день конференції відбувся круглий стіл на тему "Сьогодні й завтра української діаспори". Керівником був Богдан Рубач, учасниками були Осип Мороз, Микола Рабчук, Ярослав Розумний, Микола Глиньський (із Львівського університету), Олена Логвиненко (з "Літературної України"), поет Володимир Цибулко зі Львова і я. У дискусії брали участь майже всі присутні і ця дискусія була найбільш жива, щоб не сказати блискуча. Говорилися і про обмін студентами, про брак студентів (у нас), про брак вчителів (у них) — всі зійшлися на тому, що все залежить від того, чи вдасться виховати нове покоління в українському дусі, яке будуватиме державу. Були, однак, й голоси сумніву й зневіри. Поет В. Цибулко, наприклад, заявив, що національна ідея в Україні змерла, що ніщо більше не об'єднує там людей

маскування справжніх причин, які стоять в основі трагічних подій на Софійському майдані. Курас і Шпек не дозволяли ховати Патріарха в Софії з мотивів

Микола Руденко

ЛИПЕНЬ — МІСЯЦЬ СУМНИХ ПОДІЙ

III

усипаленцією Патріархів Київських, а не російського духовенства, яке є масмо в Лаврі. Недобра казка розвіється, переможе правда, що працюватиме на відродження величчя народу України. Українська громада Москви нехвилюю побачила коріння злочину, що 18 липня був скоєний на Софійському майдані: сліди ведуть у Лавру, до митрополита Соборна. Але ж звідки у нього загони спланувати? Микола, напрошується: саме саботажники найбільше зробили, аби на президентських виборах переміг Л. Кучма. Хочеться вірити, що Леонід Кучма отримав і відкине геть ворожі руки, які підштовхують його до зради. В часи великого перелому й огляди виникають великі. Але Кучма вміє їх виправляти.

А проте мене обурює

судо санітарних: мовляв, трупа отрута досягне артезианських глибин, кияни знають несправну шкоду. Коли ховають російських монахів у Лаврі, трупа отрута не поширюється так глибоко: розможується в поверхневих товщах землі й переробляється природою на добрива. І якщо природа не вміла цього робити, людство повинно б уже вміло, бо не можна б уже вміло, бо не можна б уже копати землю, уникати решток людських організмів. А вже випрождає людські історії на землі народилися і в померло 50-літній людський історії. То, може, це тільки українці такі отруйні? Скільки тут цинізму й брутальності священництва!

Між іншим, Уряд запро- сив численних експертів, аби дослідили, чи можна в Софії або поблизу не ховати Українського Патріарха. Ма-

(Закінчення буде)

голосочком мучать слухача відповідями на листування. Скажімо, кавалеріє із українського села Сумської області питає, чи живуть ще в Софії його родичів? Такого м'якободу, який не доумався ще похити в Україну, відвідати село, — будуть писати туди й вгору. А то ще й заграють пластичку: замогилі-кологосній пісеньки.

Буває програма для жінок, знов 50 хвилин плачу й зойкання. Хіба це діло? Хіба не ініціати?

А де ж є формування наших підприємств у цілій діаспорі для інвестицій в модернізацію підприємств України? Відомо, що знищення індустрії відстає, за сучасним рівнем принаймні на 50 років. Ця індустрія не може забезпечити домашнього ринку найкращими продуктами щоденного життя продуктів. Народ убожить. Смертність перевищує приріст населення. Потім, де ж представити для імпорту тих продуктів в інші країни поселення? Далі, наші контакти із цілим вільним світом і пізнання усіх його потреб, щоб зараз же ладити відповідні товари для забезпечення тих ринків.

(Закінчення на стор. 3)

З МОГО ВІКНА
Іванна Савицька

ЧИКАГО, ЧИКАГО...

З мого вікна я бачу місто Чикаго, та не розумію, не мафіяне і не перекупи, це Чикаго, якого здоровий глузд б'ється біля аж трьох церков, а всі вони моляться до того самого Бога. Дивно якесь нерозуміння, правда?

Мені тут, під крилом Владимира Михайла, спокійно, тихо, затішно, неначе в раю. Ще тільки роверка на трьох колісках бракує, щоб об'їздити місто, аби побачити, як там корити подорожників на оту чикагську Україну, що в'ється ніччом біля наших церков.

На перший приїзд беру "Самопоміч", що є "лупом світу" у Чикаго. Зводжу двобіч з модерними, тяжкими дверима і літаю в обійми Ірини Камінської, яка, мов хамітто корабля, стоїть за кермом, піднявши високо вітрила.

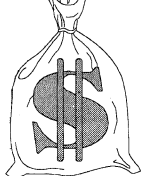
— Ви до кого? — питає пані Ірина.

— До директора Романа Мишика.

— В якій справі?

— В особистій справі.

— Директор Мишик не має, поїхав на вакації до Тексасу... Та ні, ні, тільки жарто, нові директори сидять у секретній кімнаті і пильну-

Віра Гравецька

ЛЕБЕДОНЬКУ!

Проканусь, не сама, мене розбудиш
Знайомий звук, здавалось, забутий.
Прилину до вікна. Підніму погляд
І сонне небо, супитками скуте.

Лебедоньку! Кого зовеш-шукаєш
Заклино, і тривожи, і прощайся?
За ким так тужиш і кого чекаєш,
Зблизючись в тяжку дорогу далаю...

Не клич мене. Маршрутом предкожної
Лети собі до батьківського краю.

Я не посліду. Я живу там вічно.
Без неї в світі мене не випускають.

Тобі як холодно, ти просто злишена в небо,
Осіннім шматком розірваній груду,
Туди подася, де тепліше й легше,
Й ніхто тебе не спинить й не осудить.

А сонце засвітить на калину
І несміло рясном соню неслим відкриє,
Туди покличе владно Україна,
І знов тебе ніхто й ніде не спинить.

А я людиною прийшла на землю гринну.
Тут інші правила. Я живу з тим миритись,
Що я не вільна ні в чуттях, ні в діях,
Закон приписує, коли і що робити.

Не клич мене. Лети собі додома.
Тебе чекать-виглядають люди.
Неси тепло і мід. Досить їм морозів.
Хай їм хоч трошки веселіше буде.

Прилину до вікна. В зажурі тихо
Тебе благословлю у путь погідну.
Неси і мою любов твою, де чисті води,
Де ясні зорі, в Україну річну.

Івано-Франківське — Едісон, Н. Дж.

баса, після чого було показано відеofilm скульптур Мірталі у музичному супроводі, на тлі якого вона читала свої поезії. До речі, Міртала — добрий приклад того, який внесок може зробити діаспора у духовне пробудження українського народу: увесь свій мистецький доробок — понад 30 бронзових скульптур великої вартості — вона подарувала Україні, і тепер вони виставлені в Українському Домі в Києві разом з її віршми, які викликали дуже прихильний відгук у читачів. Ось деякі з її віршів:

Не бувасе долин без вір,
одинцем не вестимим спір;
Тіні там, де сяють воєні
і на кожне "мак" є "ні".

Без води — хвилям не бити,
без любові — як можна жити?

або

Світла все більше, більше!
До мене лети,
світлі, кохано, ближче!

Візьму руками ніжно,
і заструмлю
білосніжний
крізь пальці
промінь твої,
і, мовчачи стрінувшись,
зіллється
він з променем
моїх надій.

Обидва ці вірші прозвучали на вечорі у виконанні Оксани Компанієць.

На третьому мистецькому вечорі Раїса Іванченко читала уривки зі свого нового роману "Отрута для киян" і розказувала історію написання цього роману.

Отже, конференцію можна вважати повчальною та успішною. Відбувся конструктивний обмін думками, який, треба надіятися, знадобиться учасникам в їхній далій науково-дослідницькій праці.

* Це не офіційний звіт, а мої особисті спостереження. Я не була присутня на всіх сесіях і якщо деякого проминула, наперед прошу прощення.

Третя сесія Українсько-російської зустрічі в Кельні

У Кельні, Німеччина, відбулася третя сесія проекту «Народи, нації, ідентичності: Українсько-російська зустріч» від 15-го до 17-го червня н.р. Організаторами були проф. Андреас Кампелер (Кельнський університет), проф. Марк фон Гаген (Коломбійський університет) і д-р Зенон Когут та Франк Сисоні (Канадський Інститут Українських Студій Альбертського університету). Проект розглядає розвиток українсько-російських відносин від XVII ст. до сьогодні на ріді конференцій, що відбуваються в Німеччині в ЗСА. Фонди на цей проект отримав від Національного фонду гуманістичних наук і Фондів і.н. Александра фон Гумбольдта.

На третю сесію зібралися 32 учасники з Німеччини, ЗСА, Канади, України, Росії та Швейцарії для обговорення питань соціального розвитку української культури, історіографії, мови, ментальності, Друга світова війна: післявоєнні питання і кінець соціальної еліти. Від імені Кельнського університету учасників привітав д-р А. Кампелер.

Перша дискусія почалася доповіддю д-р Ольги Андрієвської (Тренський університет) «Роздуми над російсько-українськими відносинами і невідомою «малоросійської розвідки» 1789-1917 рр.». Розглядаючи деякі питання, які обговорювали на другій сесії «Українсько-російської зустрічі», що відбулася в Нью-Йорку 14-15-го листопада 1994 року. Тоді д-р Андреас Кампелер прочитав доповідь «Україні в етнічній ієрархії російської держави» д-р Роналд Суні (Чикагський університет) розглянув український національний рух і ключові питання у доповіді «Україна в революції та громадянській війні: деякі думки про творення нації». Д-р Василь Марочко (Інститут історії України, Національна Академія Наук України) розглянув причини упадку української держави в період після 1917 рр.; загрозливо його доповідь — «Від Російської імперії до соціалістичної імперії: метаморфози української державності, 1917-37 рр.» У доповіді п. «Держави, нації й ідентичності: українсько-російська зустріч у першій половині XX ст.» д-р Марк фон Гаген розглянув проблематику українсько-російських відносин на початку Першої світової та громадянської війни. У доповіді «Роздуми над стабільністю нації та соціальної імперії» д-р Дітріх Байрар обговорював стабільність імперської та соціалістичної систем, не вважаючи за національний неспокой, і звернувши увагу на такі аспекти: «Текстурна структура СРСР як елемент стабільності».

Друга дискусія була присвячена темі «20-30-ті рр.: політика, суспільство, ідеологія». Перший дискусант, д-р Станіслав Кучинський (Інститут історії України, Національна Академія Наук України) прочитав доповідь «Советская Украина та Россия: основные аспекты державного співіснування, 1919-38 рр.» Д-р Юрій Лібер (Албамський університет) розглянув суспільні й політичні чинники, які визначили залежність української та російської ідентичностей у міжвоєнний період, в доповіді «Модернізм, українізація та провінціалізм». Д-р Тері Мартін (Чикагський університет) прочитав доповідь «Україна як П'ємонт», у якій він розглянув українізаційний процес у районах Росії, заселених українцями в 1924-32 рр. Далі д-р Франк Сисоні прочитав доповідь «Голод 1932-33 рр. у дискусії російсько-українських відносин». Він звернувся увагу на демографічні наслідки голоду на чисельне співіснування українців до Росії в СРСР та Україні.

Сесія в четвер закінчилася дискусією на тему «20-30-ті рр.: політика, суспільство, ідеологія». Д-р Юрій Шаповал (Інститут етнічних і політичних досліджень, Національна Академія Наук України) прочитав доповідь «ГПУ-НКВД як засіб українізації 1920-30-х рр.» Д-р Сергій Плотий (Канадський Інститут Українських Студій Альбертського університету та Інститут української діаспори, Національна Академія Наук України) промовляв на тему «Ошкільки впливу комунізму: російсько-українські церковні відносини в 1917-1991 рр.» Д-р Богдан Осадчук прочитав доповідь «Російсько-українські відносини між діалогом та конфліктом: спроба синтезу на основі вибраних джерел». Д-р Рудольф Марк (Східна академія в Люнебурзі) закінчив сесію доповіддю «Образ Росії в російській ідеології Дмитра Донцова».

Учасники дискусії в п'ятницю вранці розглядали питання «20-30-ті рр.: культура, історіографія, мова, ментальність». Друга дискусія займалася літературними питаннями. Д-р Олег Ільницький (Альбертський університет) прочитав доповідь «Державне будівництво і поняття «національної культури» в дискусії «модернізмів». Д-р Мірослав Шкандарій (Манітотський університет) прочитав другу літературно-розмовну доповідь п. «Пам'ятки Миколи Хвильового з пост-колоніального погляду» П. Рольф Тебнер (Грайзвальдський університет) прочитав останню доповідь на цю сесію: «Чи організація на Європу тожко з відмежуванням від Росії? Роздуми над інтерпретацією концепції».

Чергова дискусія на культурну тематику розглядала питання історіографії, мови та національних меншостей. Д-р Ганс Торке (Східноєвропейський Інститут, Берлінський Вільний Університет) розглянув конфлікт між українською історіографією 1920-х рр. у доповіді «Сучасність між Покровським та Яворським». Д-р Геґ Гілліґ (Марбурзький університет) прочитав доповідь «Перипетиї «українізованого педагога» й письменника О. С. Макаренка», у якій він розглянув українську мову в творчості відомого педагога. Третю доповідь прочитав Валентер Кафман (Кельнський університет) на тему «Політика європейської сесії Російської та Української більшовицьких комуністичних партій: Оцес 1920-25 рр.», у якій він розглянув роль жидівської меншости в російській та українській партіях. Д-р Тері Гіллєкс (Український Вільний Університет у Монреї) розглянув німецьку меншину в Україні у доповіді «Німець в Україні у міжвоєнний період з погляду недавніх досліджень».

Друга світова війна була центром уваги сесії в п'ятницю по полудні. Першим виступив д-р Дітріх Піль (Інститут сучасної історії в Потсдамі) з доповіддю «Німецька окупація на політиці супроти росіян та українців у 1941-43-му рр.» Д-р Франк Гольмський (Гамбурзький університет) прочитав доповідь «Німецьке ставлення до єврейських питань під час української окупації в роки Другої світової війни», у якій розглянув ставлення німців до Православної церкви в окупованій Україні. Д-р Девід Марпл (Альбертський університет) до-

вів дискусію до 1953 року у своїй доповіді «Українсько-російська зустріч: Друга світова війна», розглядаючи український партизанський рух, радянський і націоналістичний.

Остання дискусія конференції відбулася в суботу вранці й була присвячена темі «Післясталинський період та кінець соціалістичної імперії». Богдан Нагайло (Дорвадська клінічна політична супроти СНД, Військові комісаріати у військовій ООН у Женеві) прочитав першу доповідь «(Советсько-російсько-українська зустріч: післясталинський період», а після нього Християн Гарде (Берлінський університет) прочитав «Росія та Україна: каліна не одного кореня, або пропозиція українців до росіян з погляду Львова». Ігор Яглицх (Гайделберзький університет) прочитав статтю «Специфічність творення української політичної ідентичності та національності у процесі соціалізації та аккультурації». Д-р Михайло Губого (Інститут етнології та антропології Російської академії наук у Москві) прочитав доповідь «Несмітність міжнічної толерантності серед громадянської та нетолерантності політиків».

Довідки викликали живі дискусії, які запуславав секретар конференції Душан Беднарський (Канадський Інститут українських студій Альбертського університету). У своєму заключному коментарі д-р А. Кампелер звернувся до питання, яке постійно вивчали на конференції: як трудно відокремити українсько-російську зустріч від українсько-європейської. Д-р М. фон Гаген дав певні роздуми про це, зазначивши, що конференція вказала, що треба оскесити й історизувати термінологію, яку тут уживаємо. Наприклад, слово «радянський» мало різні значення в різні періоди. Д-р Роналд Суні відмітив як позитивну сторону конференції, що на ній шукали модернішого підходу до нації як суспільного і культурного явища. Він підкреслює, що в Україні будова нації завжди була залежна якоюсь мірою від політичної влади (тобто Російської імперії). Д-р Франк Сисоні звернувся увагу, що в цьому відношенні історія диференційованого підходу до термінології (напр. у дискусії над питанням «Чи Советський Союз був російською державою?», бо велике значення має сприйняття подій учасниками історії. У соціальному періоді питання «що суспільство, а що російське» мало зовсім іншій відповідь у Львові, Москві, Києві чи в Україні. На думку д-ра Сисона, в советський період советська

ідентичність безсумнівно мала російський складник. Д-р Олег Ільницький добував дружні між російською та советською державою. Бувало, що росіяни мусли заступувати свою російськість ради збереження Російської імперії — СРСР. Іноді українці мали більше прав, а іноді й інші права відбирали. Богдан Нагайло відмітив, що в сучасній Україні й важко створити нову ідентичність на територіальних, а не етнічних засадах. Сучасні кордони України, на підставі домовленості після Першої світової війни, не раз умовні. Як що має закінчитися нова територіальна ідентичність, можливо, доведеться ревізувати кордони, хоч це, на думку Нагайла, справа великої дискусії. Д-р Франк Гольмський порівняв ситуацію з Білоруссю, а це має відношення до національно-східних західних областей України, або великої дискусії, яка сприяла б національним стремлінням, і, здається, сьогодні розпадається як національна держава. На думку д-ра Михайла Губого, втручання Росії в розв'язку проблеми етнічності: національна державність, національно-культурна автономія та громадянська (підданість), незалежна від етнічності. Д-р Дітріх Байрар висловив сумніви щодо доцільності таких понять, як «любодина нації» та «ніщення нації» у відношенні до України. У певні періоди історії чинники (наприклад, матеріальна користь, особиста кар'єра) могли мати більше значення. Наприклад, у сучасній Україні люди купили більше турбує господарські питання, ніж мовне. Д-р Мірослав Шкандарій зробив три зауваження про перебіг конференції: 1. Школа, на якій було так мало росіян, які творять політику, інтелектуальну школу; 2. Треба виділяти користь імперії, і можна подивитися випадки, коли Україна користалася з імперії; 3. Культурологічні питання надто слабо представлені на конференції. На перше зауваження д-ра Шкандарія відповів д-р Кампелер: брак росіян на конференції не був з вини організаторів: запрошено чимало русистів з Північної Америки, Німеччини та Росії, але вони не забували про українські питання. Д-р Кампелер казав кожен, хто приїждив, хотів би бачити Україну. Координатор конференції та Душану Беднарському (секретарю). Д-р фон Гаген також подякував д-р Кампелерові. Четверта сесія «Українсько-російської зустрічі» відбулася в Коломбійському університеті в Нью-Йорку 21 — 23-го вересня 1995 року.

МОЛОДИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ летун, капітан Скотт О'Грейд, відомий всім зі своєї епопеї у запиті боєздатних сербів після експлуатації ними його літака і небезпечної, але відважної його ретинуку членами американської морської пікоти, у понеділок, 7-го серпня, підтвердив, що збільшення з активної військової служби. Він залишається у резерві військово-повітряних сил ЗСА, що дасть 29-річному пілоту можливість мати більш великий час на виголювання патріотично-заохочуючих промов, вишколювати інших військоовиків у самозбереженні в ворожому запиті, пропагувати справу набору до військово-повітряних сил, написати книжку та можливо виступити у фільмі про його шестидесяти самозбереження.

КОМЕНТУЮЧИ теперішні російсько-чеські переговори, московський тижневик «Росія» пише, «Чеська кампанія, й скаандальний розвиток і російські виліти з рук кремльських стратегів будь-які моральні, а також у великій мірі і політичні аргументи проти прийняття до НАТО східноєвропейських держав. Чеська криза дуже нагадує передбачення до нового поділу Європи. Питання лише в тому, де буде збудовано чергову жеманську стіну». «Вислід війни ясний, як сонце... лише на що ж темні московська газета «Діло», — це морально-політична поразка єлліністичного режиму. Чеські перемоги морально. Перекреслити цей факт неможливо, а от обдумати треба».

БАКІНІТЄМСЬКИЙ палац, офіційна резиденція королеви Великобританії Єлизавети II, знову на два місяці відчинить двері перед широкою публікою. Це стається в кінець літа вже третій рік підряд. Королева особисто прийняла рішення дати туристам можливість ознайомитися з культурними і мистецькими цінностями палацу. Крім того, цей крок є водночас добрим способом збирання фондів для реставрації Вікторіанського палацу, який постраждав від пожежі восени 1992 року. Відомо, що мистецька галерея Бакінгемського палацу налічує десятки тисяч творів різної епохи, велике завішаніє вільно відкритої витонченої старовинної меблі, виробів зі скла і фарфору. Хоч якісні картини дорогі, бажаних поглядів в палац так багато, що вони мусять вистояти довшу чергу.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

1970-80-их роках В. Щербинський, лідери ССРП — Л. Бржезний, М. Хруштов, прем'єр-міністри України В. Масол, В. Фокін, Ю. Заглицький, сучасний Президент України Л. Кучма. Якщо ж ми не позбавимося цих негативних урядових тенденцій, не переломимо, то про справжнє відношення України говорити буде дуже важко.

Щоб читачі могли правильно усвідомити ситуацію на Донбасі та гостру потребу в ідеологічній праці над цим регіоном, наші гість подас нам прецікаві дані про сучасне і минуле цієї частини України:

— Донбас є промислово домінуючим регіоном. Запаси вугілля, за оцінками геологів, вистачать на потреби нашої країни ще 120-150 років. З запасів золота, алмазів, Шельф Азовського і Чорного моря має біля 200 перспективних точок нафто- і газодобутку.

— Якоє національно-політична палітра Донбасу?

— Українців там проживає 60 відсотків, росіян 37, 2 відсот. греків і євреїв, 1 — білорусів, татарів та інших національностей. Але українська культура там розвинута неперорібно: на Донеччині українською мовою навчається тільки 3 відсот. учнів шкіл, і цілком ясно, що це — наслідок політики Москви. Політично Донбас неєвропейський. Найбільшу, Донецьку область, очолює східний до реформ В. Щербинський, а мещу, Луганську — один із радикалізованих членів від Комуністичної партії, В. Купін. З цієї сторони, на Донеччині від 1990 року почали з'являтися приватні шахти (ознака прогресу), поживається приватний капітал. Але одночасно з тим ідуть протилежні процеси — останні вибори 1994 року до парламенту на Донбасі виграла ліва соціалістична партія. Аналітичний центр скільки покосювати це не тільки економічними труднощами, але й значним зацікавленням Росії як Кримом, так і Донбасом, межуючим з Азовським морем.

Населення регіону має свідомість російської меншості, — продовжує Л. Танюк, — і це пояснюється тим, що люди почувалися немов би між небом і землею — між Україною і Росією, до якої вони завжди належали. Це є маргінальний народ, якого мучить совість, що він ні до когось не належить, і тому дуже багато з них меканістичні інтереси. А історично вони є законними: над час голоду існувала політика, що Донбас треба заселяти російським пролетаріатом із незалежних російських областей, і таким чином сприяти русифікації всієї України. Тут ввозили величезну кількість людей. Згідно з відвідними документами НКВД, тільки за один місяць до цього регіону з Росії було ввезено 268 єврейських людей, з яких 64 євреї пішли в Донбас — ось так масове переселення. Також тут після війни вислали військовополонених і галачків, які були якось причетні до руху опору, або родичі яких були репресовані. Вони мусять дати письмову згоду на вживання російської мови і неповернення в західні області України. Замість ув'язнення могли відбувати свій термін «на волі», тяжко працюючи в шахтах. Ці злочини, звичайні дії під загрозю покарання панічно боялися своїх українців.

Сьогодні тенденцією центру є відвадання там літератури українською мовою, — говорить І. Шутлов. — Лесь Танюк запропонував передкласти десь твори українською мовою — скажімо, про УПА, про визвольну боротьбу, про програми української відміжки в російській мові: щоб вони були доступні всім, а поступово через зміст прийти і до української мови.

Сьогодні тенденцією центру є відвадання там літератури українською мовою, — говорить І. Шутлов. — Лесь Танюк запропонував передкласти десь твори українською мовою — скажімо, про УПА, про визвольну боротьбу, про програми української відміжки в російській мові: щоб вони були доступні всім, а поступово через зміст прийти і до української мови.

Сьогодні тенденцією центру є відвадання там літератури українською мовою, — говорить І. Шутлов. — Лесь Танюк запропонував передкласти десь твори українською мовою — скажімо, про УПА, про визвольну боротьбу, про програми української відміжки в російській мові: щоб вони були доступні всім, а поступово через зміст прийти і до української мови.

ДО ДІЛА!

(Закінчення зі стор. 2)

Безсумнівно мусять бути обережними. Влада ще в руках галасів, які звикли тільки до визиску рідного народу, обкрадання його чи то в ролі поміщиків-голів колгоспів, чи мафіозно-партократичних обласних, районських, а також індустріальних могожновладів. Не можемо допустити такого глуму, щоб Англія України в Нью-Йорку переклала всім своїм бізнесу неукраїнським людям, яких тут, якраз у ділянці туризму, такі достатньо.

Тільки тутешні українські фінансові установи, які знають людей, мають до них довіря, і можуть організувати в ділянці фінансової співпраці з підприємствами в Україні, розробляючи найперше з фактичними кошторисами для придбання наймодерніших машин для продукції в Україні. Тільки такі фінансові установи можуть добути співпраці з американським Урядом для співпраці в допомозі Україні. Інакше ця допомога не принесе ніякої користі, або тільки пошкоди, для самої України. Тільки такі фінансові установи зможуть підшукати в Україні людей, повних пошани й відданості у відбудову індустрії в Україні. Покладаючи на призначені, зустрічати навіть із гарним ім'ям людей, буває й небезпечно.

Тільки ділові люди з ініціативою й посвятно можуть і мусять працювати для відбудови України. Нині єдині обговорені аналізувати, прогнозувати, конструктивно діяти. Найважливіше, що тільки ці люди, крім шовених ділових і пантажів, є рідночасно й подвизниками в сприянні розвитку культурних надбань. Згадаймо тут як зразок канадського підприємця, шанованого всіма Петра Яківа й ставмо що особистість, як приклад наших шовених діячів. Тоді наша незалежна справа буде незалежною Україною.

А час не жде й не повернеться вгору. Виявляючи ділові ініціативи трудосі і підшукуючи ділових людей до здійснення діла, Інакше — нас знов обкрадуть.

У СВІТІ

СИЛІ ДЕРЖАВНОЇ безпеки Єгипту заарештували п'ятьох чільних бойовиків терористичної організації «Аль-Амал аль-Ісламія». Вони перешли кордон зі Судану, щоб у Єгипті здійснювати антидержавні диверсії. Крім зброї, затримані мали багато різної валюти, в тому числі американські долари, і плани найголовніших урядових будівель. Всі п'ятеро ділять під рукою Мустафи Гасана Гамзі, який був безпосереднім учасником червоного атентату на єгипетського президента Тосі Мубарак в Адіс-Абббі. Тепер М. Г. Гамзі перебувають в Судані, де існують шанси для випулки ісламських терористів.

У КИТАЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІ Ганьцзюнь споруджено пам'ятник людській несправності. На скульптурну колючу висотою 2,5 метри пішло 28,000 шквар зубів, які виправ у своїх пацієнтів деігніст Ю Цзянь. На його думку, цей пам'ятник нагадуватиме людям про те, як важливо дбати про зуби.

З боєм повільно розмовляв, припавши і українську грому, що 8-го серпня 1995 р. по довілі і тяжкій незгоді відійшов у вічність на 84-му році життя наш надярождний ТАТО, ДІДО І БРАТ

СВ. П.
ВОЛОДИМИР ЦИМБІСТА
народжений в селі Заднішівка Тернопільської області в Україні.

ПАНАХІДА відбувається в четвер 10-го серпня о год. 7:00 веч. в похоронному заведенні П. Прями в Нью-Йорку ПОХОРОНИ відправні в п'ятницю 11-го серпня о год. 9-й ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на український католицький цвинтар св. Духа у Гантсбері Н. Й.

Залиши у смутку:
дочка — МАРИКА РАДОВИЧ
з МУХИМ МІРОНОМ
та сином МІРОНОМ
сестра — ЮАННА та
брат — МІРОН з родиною в
Україні
братів і дальша родина в ЗСА.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 8-го серпня 1995 р. на 81-му році життя й у вічність наш надярождний МУЖ БАТЬКО, БРАТ І ДІДУСЬ

СВ. П.
СТЕПАН ДОМАРЕЦЬКИЙ
народжений 9-го вересня 1914 року в селі Струги Золотоського повіту.

ПАНАХІДА в четвер 9-го серпня о год. 7-й веч. у похоронному заведенні Коргуза за адресою: 85W 14th St. Bayonne, NJ.

Тіліні останки покійного спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного у Св.т Бауну Брук Н.Дж.

Залиши у гілбоному смутку:
дружину — НАТАЛІЮ
сина — МІРОНА з дружиною
КАТРИСОЮ
внука — МАРІО ТОМАС з чоловіком
МАРКОМ
— АДРІАН ДОМАРЕЦЬКУ
— РОМАН ДОМАРЕЦЬКУ
братову — СТЕФАНІО з чоловіком
— БОГДАН ГОПІВАЛЮКОВИЧ
— БОГДАН ВОЛОДИМІР
з дружиною МАРІОЮ
сестру — АННУ з родиною в Україні

ГАНТЕР І ОКОЛИЦЯ
відзначення
ЧЕТВЕРТОЇ РІЧНИЦІ ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ
відбудеться
24-го серпня (у вівторок)
в градії після Божественної Літургії о
годині 10-й рано

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА АЛЬБОМ

Автор тексту та упорядник Тетяна Кара-Васильєва
Художник Майя Ессаулова.
Кінь, видавництво „Мистецтво“, 1993, з друкарні „Поліграфіка“, стор. 263. Тверда обкладинка, ціна 32,00 дол.
Можна набувати у книгарні Свободи. Мешканці стеїту Нью-Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% прохідного податку.
В альбомі багато чудових кольорових ілюстрацій, збірок з музейних колекцій України, які висвітлюють історично обширну роль розвитку української вишивки та показують різноманітність в оформленні народного одягу і житла.

“PALLADA” International Inc.

98 Second Avenue, ofc 2, New York, NY 10003-8306

ІМІГРАЦІЙНА ЛЬОТЕРІЯ — 1996

Український імміграційний центр поштоворівня всіх, хто виграв „Green Card“

Професійно і швидко виконуємо імміграційні справи для мешканців України та США

Довідки по тел. (212) 387-8683

Український імміграційний центр
НАЙЛІПШИЙ СЕРВІС! НАЙНИЖЧІ ЦІНИ!

ПОНАД 5 РОКІВ ЧЕСНО І СОЛІДНО СЛУЖИМО ГРОМАДІ

meest - karpaty

Посилаємо: харчові пакети, одяг, важливі листи, гроші з до рук адресата

Дзвоніть за безплатним каталогом 1-800-265-7189 (416) 761-9105
Miami, Karpaty, 1230 Collins Ave., Ont. M6S 2Y3 Canada

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЯК ПОСИЛАТИ, ТО ЧЕРЕЗ МІСТ-КАРПАТИ!

КАРПАТИ TRAVEL
Tel: (416) 761-9101
Fax: (416) 761-1662

Продовжуйте на сайті (включено з Air Ukraine)
Робіть запитання до Канади і США
Продовжуйте запитання на відвідування
Політичне віза в Україну і до Польщі

АПТЕКИ

MEDICAL PHARMACY

ВЛАСНИСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

ВІДЧИТУЄМО ВСІ РЕЦЕПТИ І ВИСИЛАЄМО В УКРАЇНУ ЛІКИ, виготовлені в усіх країнах світу

ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ ТЕЛЕФОНОМ, ТЕЛЕФАКСОМ АБО ПОШТОЮ

340 College St., Toronto, Ont.

M5T 3A9
TEL.: (416) 922-4145
FAX: (416) 922-9633

V.I.M. - Parcel Express Inc.

PYSANKA

tel. (416) 604-8311, fax (416) 604-1422
2100 Bloor St. West Suite 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7

ДОСТАВА

пакунків з новими та вишуканим одягом, доларів і комерційних вантажів В УКРАЇНУ, БЕЛАРУСЬ, РОСІЮ*, ПРИБАЛТИКУ

Наші представники в США

CHICAGO, IL
American Travel Agency
2222 W. Chicago Ave.
tel. (312) 335-9322

Kalyna Inter-
YAROSLAV KIT
338 S. Rohlfing Rd.
Palatine, IL 60067
tel. (708) 776-7766

NEW JERSEY, NJ
Polonia Travel Cons.
235 Main St.
Spartanburg, SC 29582
tel. (803) 390-0244

MILWAUKEE, WI
SIEVER MUSEY
390 Geisinger Ave.
Milwaukee, WI 53233
tel. (414) 825-7465

BALTIMORE, MD
International Trading Co.
YAROSLAV SWEATSHIRTS
233 South Main St.
tel. (410) 742-3859

MIAMI BEACH, FL
Baltic Trading Company
1750 James Ave., Suite #38
Miami Beach, FL 33139
tel. (305) 532-9486

ROCHESTER, NY
Ukrainian store "TARAS"
209 Ridge Rd. East
tel. (716) 544-1660

PHILADELPHIA, PA
Oksana of Feasterville
660 W. St. Rd.
Feasterville, PA 19053
tel. (215) 364-8866

COVINGTON, LA
YUCHYM & NATALYA LOUNY
tel. (504) 333-2231

Шукаємо агентів для співпраці, високої комісії!

* існуючі логі обсяги

УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ — ДО УКРАЇНСЬКИХ ЛІТНІХ ТАБОРІВ!

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клубові першества КЛК

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1995

Субота — 12-го серпня 8:30 веч. ВЕЧІР СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ! Учасники: — Ліда Гаврилюк, Оксана Борчин-Кордуба, Олесь Кушніш, Богдан Кушніш, Юрій Турчин.
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна“

Субота — 19-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ Кінцевий виступ учасників майстерні Українського Народного Танцю на Союзівці. Інструктор: Рома Прийма-Богачевська; Оля Ходоба-Фриз
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Булаки“
11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1995“

Неділя — 20-го серпня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ Марія Крушельницька — фортепіано Лідія Шукто — скрипка

Субота — 26-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ Вокально-інструментальний ансамбль „Відлуння“
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Відлуння“

ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ

П'ятниця — 1-го вересня 10:00 веч. ЗАБАВА

Субота — 2-го вересня 8:30 веч. КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИ МОЛОДІЖНИ АНСАМБЛІ — ТОРОНТО Чоловічий хор „Оріон“, Дівочий хор „Левада“, Оркестра „Авангард“ — Мистецький керівник і диригент — мр. Василь Кардаш
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Темпо“ і „Фата Моргана“

Неділя — 3-го вересня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИ МОЛОДІЖНИ АНСАМБЛІ — Торонто; 8:30 веч. КОНЦЕРТ, Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни“ 10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Фата Моргана“ „Темпо“ — Конферансьє: Оля Ходоба-Фриз Щоп'ятниці: Товариська зустріч/забава — оркестра „Львів'яни“

ЛІТНІ ВИСТАВКИ — 1995

12-13-го серпня — Дарія Ганушівська — українська народна кераміка трипільського і гудульського стилів

19-20-го серпня — Ярема Козак — мистецькі праці Юрія, Яреми та Едварда (ЕКО) Козаків

1-14-го вересня — Олександр Ткаченко — різноманітні картини; Маріяна Сохан-Тимець — ювелірні вироби; Євген — музичні твори; Ігор Дяченко — графіка, одяг і картини; Євгенора та Ігор Білинські — малюнки на склі та інші художини.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ

ЧИ БАЖАЄТЕ ДІСТАВАТИ

6.50%

від ошадностей?

Пенсійні конти „ANNUITIES“ УНСОЮзу приносять такої висоти відсотки, гарантовані на один рік у випадку одноразової виплати.

6.25% у випадку гнучких виплат.

Ця відсоткова стопа відноситься до суми \$5,000 і вище.

Ці відсотки є гарантовані на один рік. Оподаткування відсотків є відірочене.

Для отримання даліших інформацій телефонуйте на число:

у Н. Дж. (1201) 451-2200;

в Огайо (1216) 888-4919;

у Па. (215) 887-8823;

або на безплатне число (1800) 253-9862

Або вивірте купон і перешліть до УНС на адресу: UNA, 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N.J. 07303

Головна Канцелярія УНСОЮзу

До Головної Канцелярії УНСОЮзу:

Прощу дати мені вияснення про пенсійні конти — ANNUITIES —

Ім'я і прізвище (латинкою).....

Адреса.....

Телефон.....

Найкраще кликати мене в такій порі.....

Зацікавлений/а.....

В Україні помер Є. Гуцало

Джерзі Сіті, Н. Дж. — 3
Україні наспіла вістка, що в Києві передчасно помер Євген Гуцало видатний український письменник, один з найбільш талановитих майстрів слова нової хвилі в українській літературі, лауреат державної премії України імені Т. Шевченка та міжнародної премії фундації Антоновича.

Є. Гуцало народився 14-го січня 1937 року в селі Старий Животів на Вінницьчині в родині вчителів. Це у шкільному віці він виявив непересічні здібності до літератури. Закінчивши Ніжинський Педагогічний Інститут, працював у редакції багатьох газет Вінницьчини, Львівщини, Чернігівщини, згодом у „Літературній Україні“ та Видавничстві „Радянський письменник“.

Він блискучий журналіст, який водночас із численними газетними публікаціями пише свою першу художню книжку оповідань та повістей „Люди серед людей“. Після її появи стало зрозуміло — в українській літературі з'явився справ-

Єв. п. Є. Гуцало

жній талант, з особливим баченням світу, любов'ю до України та її людей. Жив напруженим життям як літературним, так і особистим, вражаючи прайоритетністю — з під його пера вийшло понад 100 книг. Крім того Є. Гуцало був одним із кращих публіцистів в Україні, його творча діяльність була спрямована на відтворення рідної культури, утвердження незалежності і розвитку української держави. Твори Є. Гуцала зобули широку популярність не тільки в Україні, але й поза її межами та були перекладені багатьма мовами.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПЕНСІОНЕРИ — Члени УНСОЮзу

— Перебуваючи на Союзівці від неділі до п'ятниці ви отримаєте спеціальний опуст та знижку для сеньйорів, щоб мати економічно-доступні вакації

Тел.: (914) 626-5641

СОЮЗІВКА

очікує вас і ваших рідних

Тут проведете вакації, на які ви собі можете дозволити, повні розваг та відпруження, де відчуете рідну українську атмосферу.

У справі резервації прошу телефонувати

(914) 626-5641

„СВОБОДА“ —

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — СЛУЖИТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ ВЖЕ ПОНАД 100 РОКІВ

Найкращий дарунок для бабусі чи дідуся мамі чи батька

Дарунок, який триватиме повний рік та справлятиме приємність обдарованій особі, це УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК СВОБОДА

Річна передплата: для членів \$75.00 для не членів \$100.00

Передплата виходить приблизно 35 або 45 центів за число
тел.: (201) 434-0237

- ✦ Користайтеся з небувалої нагоди.
- ✦ Ми знижуємо ціни під час тижня у літньому сезоні.
- ✦ Час сприятливий — ціни доступні.
- ✦ Одна ніч безкоштовно, якщо ви перебуваєте 3 або 4 ночі під час тижня, починаючи від неділі ввечерю до п'ятниці ранку.
- ✦ Відійдіть від щоденного поспіху та втомлюючого життя великого міста.
- ✦ Проведіть гарно час ваших вакацій з рідними та приятелями на СОЮЗІВЦІ серед природи і чудових кетсміських гір.
- ✦ Радо вітаємо дітей — можлива опіка дітей під час дня.
- ✦ Обмежене число кімнат по знижених цінах, тому

просимо замовляти СЬОГОДНІ

Тел.: (914) 626-5641

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ У ФІЛАДЕЛЬФІЇ

Філадельфія. — Тут у четвер, 24-го серпня, а завідувач Українського Освітньо-Культурного Центру відбувається урочисте відзначення роковин незалежності України. Заплановано також мистецьку програму. Комітет для відзначення цього свята очолює голова УОКЦентру інж. Борис Захарчук.

Р. Караджіч...

(Закінчення зі стор. 1)

спробою на збройну боротьбу, тепер вважають себе обманеними.

Критика на адресу сербського президента загострилася після того, як хорватські перемогли сербських бойовиків у Країні і захопили Кірин, столицю боснійських сербів. Тому керівники боснійських сербів, зокрема Р. Караджіч, вимагають, щоб С. Мілошевіч негайно відновив допомогу для боснійських сербів і перестав займатися нібито прозайніми становище. Навіть Сербська Православна Церква, вплив якої у Сербії дуже великий, засудила С. Мілошевіча і закликала до його усунення від влади.
Тим часом безграбська газета „Політика“, яка підтримує С. Мілошевіча, у поразці країнських сербів звинуватила Р. Караджіча, який своєю швидкою відмовою прийняти план мирного врегулювання привів до катастрофи.

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
по гуртових цінах, менше ніж, різного роду матеріали для вишивання, килими, килимки з українськими малюнками і т. п. в АРЦІ.

* ПРАЦЯ *

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ до опіки двох малих дітей, околища Вашингтон, Д.К. Мешканці в нашій хаті або заїжджати. Прошу телефонувати до Наталки.
Тел.: (301) 869-2081

ПОШУКУЮ працюю доглядати осіб старшого віку, дітей або господарство
Тел.: (201) 339-3273
Світлана

* ВАКАЦІЇ *

LIDIA
Apartments & Rooms
Summer Resort by the Sea
128 East Crocus Road
Wildwood Crest, NJ 08260
"THE WORLD'S SAFEST BATHING BEACH"
PHONE (609) 522-3348
R. and S. SADOWYCH, Owners

* РОЗШУКИ *

РОЗШУКУЮ ВУЛКА ДЕРКАЧА ІВАНА (АНДРІЯ) ГРИГОРОВИЧА, нар. в селі Ціпки, Гадяцького району, Потівської області, або його родичів, який виїхав в 20-их роках до США (можливо в Канаді). Розшукує донька його рідного брата Михайла. Якщо хто має якусь відомість про нього згодиться на число: (201) 777-4247 Наталка

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Завідає похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛЮСІ НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568